

Proloog

Het kind stierf als eerste. Ze hingen haar op aan een wilg. De anderen wachtten stilletjes op hun beurt. Het was koud die nacht, maar ze rilden niet.

Zo hoorde het, zeiden ze.

De stam had vele jaren naar deze plek gezocht. Een poosje hadden ze door dit woud gedwaald. Daarvoor waren ze de grijze zee overgestoken. Daar weer voor lag een schemerig tijdperk dat geen levende ziel zich nog kon herinneren.

Het bosje bevond zich tussen twee lage heuvels aan de noordoever van de rivier. Het was goed terrein. Heldere beekjes kabbelden over de beboste hellingen naar beneden. De rivier zou hen van vis voorzien en de heuvels zouden hen beschermen.

Nu, op de zesde dag van de maan, moest het kind samen met de anderen sterven om een ander soort bescherming over de stam af te roepen. Een soort zegening.

Vijf mannen stonden op regelmatige afstand in een kring aan de rand van het bosje. Ze waren helemaal in het wit gekleed, en de oudste had een roede van de hazelaar in zijn hand, met bronzen blaadjes eromheen gewikkeld. Aan hun voeten brandden vijf vuren. De rook verzamelde zich kolkend in de kring die ze vormden. Hun volk wachtte een eindje verderop, tussen de bomen. Samen hadden ze deze open

plek vrijgemaakt door alle bomen te kappen, de stronken uit te graven en het zand aan te stampen tot de grond vlak en egaal was.

Midden op de open plek stond een grote, donkere steen. Die zag er in het maanlicht glad en zwart uit, afgezien van die ene ader van zuiver platina die eroverheen liep. Dat was een ongewoon soort steen om te vinden. De oude man had er goedkeurend bij geknikt: een mooie, grote steen, hard en sterk. Die zou lang meegaan.

Het kind stierf als eerste, en acht anderen volgden haar. Een voor een werden ze omhoog gehesen en opgehangen aan een van de bomen in de kring rond de open plek. Toen de negende zijn laatste adem uitblies, vloog er een groep vogels luidruchtig op van de takken.

De oude man gooide nog wat blaadjes op het vuur.

Het begon als een bevende blikkering van licht in de met rook gevulde lucht boven de steen. De mannen en vrouwen van de stam schoven ongemakkelijk heen en weer. De zangerige stemmen van de priesters klonken zacht. Er trok een ruisend geluid door het bosje, als de wind door dood riet.

Over wat er daarna precies gebeurde, liepen de meningen uiteen. Naderhand geloofden de meesten wat de oude man had gezien en gingen ze ervan uit dat ze het zichzelf verkeerd herinnerden.

Volgens de oude man verscheen er opeens een gestalte naast de steen. Hij flakkerde en boog, waardoor zijn vorm en zijn gezicht onduidelijk waren. Het ene moment was hij niet groter dan een gemiddelde man, het volgende moment leek hij de sterren te raken. Uiteindelijk besloot hij een vaste vorm aan te nemen: die van een lange, gebogen man met de kop van een raaf, van zijn kin tot aan zijn enkels gehuld in glanzende pelzen.

Hij richtte zijn zwarte kraalooogjes op de oude man en kraste. De oude man dacht dat er woorden in doorklonken, maar hij kon ze niet verstaan. Er verspreidde zich een tintelende prikkeling over zijn armen en nek.

Er klonk een schor gekakel uit de brede, zwarte snavel.

Weer kon de oude man het niet verstaan, maar hij wist wat hij moest vragen.

‘Wat is uw naam?’

Weer een kort, ruw gekras. In de oren van de oude man klonk het als: ‘Lud.’

‘Ik bind u, Lud, aan deze steen,’ zei hij. Met zijn hazelaarroede wees hij naar de zwarte steen in het midden van de open plek. ‘Dat hij u tot voordeel mag strekken. Laat deze heuvels uw heuvels zijn. Dat ze u tot voordeel mogen strekken. Laat dit volk uw volk zijn. Dat het u tot voordeel mag strekken.’

De raaf hield zijn kop een beetje scheef. Zijn ogen kregen een bleekgouden kleur. In de steen pulseerde een glanzende duisternis, en opeens was de raaf verdwenen.

De volgende ochtend sneden ze de koude, stijve lichamen los en begroeven ze daar, in de harde aarde rondom de steen. Het kind begroeven ze als laatste.

De nederzetting op de heuvels bij de rivier werd Lud genoemd, naar de geest die eraan was verbonden. Het begon als een groepje primitieve lemen hutjes, maar al snel was er een smidse, en waren er akkers, en huizen van hout. Het werd een gehuchtje, toen een dorp, toen een koninkrijk. De stam die de geest had opgeroepen werd na verloop van tijd verdreven door veroveraars. Vervolgens werden de veroveraars zelf verdreven, en zo ging het nog een paar keer. Al die tijd bleven er mensen wonen op die plek, die maar groeide en bloeide.

Het bosje werd oud en vervolgens oeroud. De vogels bouwden geen nestjes in de bomen en er liepen nooit dieren over de open plek. Soms trilden de blaadjes, zelfs als er geen briesje was om ze in beweging te brengen, en soms hingen de takken stil terwijl het hard stormde.

Bij het kappen van de bomen werd de zwarte steen ongemoeid gelaten.

De nederzetting gedijde, hoewel de naam telkens werd aan-

gepast aan de taal van de nieuwe veroveraars. Hier en daar kreeg ze er een paar lettergrepen of letters bij, of verloor ze die juist, maar de naam bleef als een tol om de oorspronkelijke naam heen draaien. Erg veel veranderde er nooit aan. Er sluimerde daar iets wat droomde van de plek zoals die was geweest en zou worden, en dromen zorgden ervoor dat de plek en de naam ervan om hem heen bleven draaien.

Zijn naam was Lud.

1

Londen, 1592

De dag van de proeve begon koud en zonnig. Jack trok de deken strak om zijn kin om de warmte vast te houden. Dit was zijn favoriete moment van de dag. Het was van hem en niemand anders, zelfs niet van zijn ma.

Hij luisterde naar haar zachte gesnurk en keek naar een lichtvlekje dat langzaam over de muur schoof.

Jack had de muur zelf gebouwd nadat de oude was ingestort, met een enorm, plat stuk hout dat hij aangespoeld in de modder van de riviermond had gevonden. Het had heel lang onder water gelegen en was helemaal bedekt met donkere barsten en piepkleine wormengaatjes. In het midden kon je nog net een versleten gravure van een leeuw onderscheiden. Jack stelde zich graag voor dat dit stuk hout ooit deel had uitgemaakt van de eettafel van een Spaanse admiraal. Het had hem een hele middag en twee vuistgevechten gekost om het veilig thuis te krijgen.

Het lichtvlekje schoof met de regelmaat van een zonnewijzer over het pokdalige hout. Op dit moment bewoog het langs een diepe barst die van een van de hoeken naar het midden liep, recht op de leeuw af. Zodra het vlekje de leeuw bereikte, zou zijn ma ophouden met snurken. Een paar minuten later zou de klok van de St. Olave zeven uur slaan. Dan moest Jack uit zijn cocon van dekens kruipen; het zou koud

zijn en hij zou het druk krijgen. Vandaag had hij belangrijke dingen te doen.

Het zalige, warme, halfslapende gevoel ebde al weg. Jack trok de deken nog strakker om zich heen in een poging het vast te houden.

Zijn ma hield op met snurken. Jacks blik vloog terug naar het lichtvlekje: daar was het, midden in de roos. Hij concentreerde zich erop om zich zo warm en gerieflijk mogelijk te blijven voelen.

De klok begon te luiden. Met een plotseling, luid 'ahum' schraapte zijn ma haar keel.

'Vijf... zes... zeven... en opstaan!'

Jacks ma stond 's ochtends altijd fris op. Ze was een forse vrouw. In veel opzichten was ze trager geworden nadat haar linkervoet onder een gestolen kanon was verpletterd, toen Jack acht was. Haar vak kon ze niet meer uitoefenen, maar haar ochtendrituelen had ze nooit door het ongeluk laten verstoren.

'Opstaan, knul! Kom overeind om de nieuwe dag te begroeten!' Ze pakte de stok die naast haar op de grond lag en duwde zichzelf ermee overeind. Ze rekte zich gapend uit en rilde van genot.

'Koud vandaag. Goed voor de bloedsomloop, Jack. Krijg je tenminste wat kleur op je wangen. Word je vrolijk van...'

Jack trok zijn deken over zijn hoofd.

Zijn ma stommelde al rond om de dingen te doen die ze 's ochtends deed. Met haar grote, stevige lijf denderde ze als een aardbeving door de kamer terwijl ze kleren over haar nachtopon aantrok, de broodkist met een klap opende om het ontbijt klaar te maken en in het vuur van de vorige avond pookte om te zien of er nog leven in zat. Jack hoorde een brom van tevredenheid, gevolgd door zuiggeluiden terwijl ze haar pijp aanstak.

Net als de tafel van de Spaanse admiraal kwam de tabak in haar pijp uit de rivier, uit een vaatje dat net ten oosten van het inklaringskantoor was aangespoeld en dat Jack snel had

weggerold voor de stuwadoors het konden vinden. De tabak verspreidde een dikke zwarte rook die stonk naar modder en rotte bladeren in de winter.

'Ah... wat tintelt dat lekker! Neem ook een trekje, Jack. Onze-Lieve-Heer mag weten dat je uitgerekend vandaag wel wat extra tintelingen kan gebruiken.'

'Ma...'

'Ja, knul?'

'Nee.'

Jack stond moeizaam op, trok onhandig zijn broek aan, sloeg de deken om zijn schouders en rende naar de deur. Hij was inmiddels redelijk gewend aan zijn moeders voorliefde voor tabak, maar 's ochtends vroeg kon hij er nog steeds niet goed tegen.

'Je moet het zelf weten, Jack!' Haar lach achtervolgde hem naar buiten, waar de lucht frisser was.

Jacks hutje was gebouwd tegen de muur aan de noordzijde van een grijs, bemost binnenplaatsje. Afgezien van een met klimop begroeide opening in de muur aan de westzijde was er geen ingang. Jack had het twee zomers geleden gevonden, toen hij met een zwerfhond waarmee hij vriendschap had gesloten op rattenjacht was gegaan. De hond was afgelopen winter verdwenen, maar het binnenplaatsje was er nog. Hij had geen idee wat het hier deed, dichtgemetseld midden in het levendige Southwark. Het enige wat hij kon bedenken was dat het nog bestond omdat niemand ervan af wist.

Het binnenplaatsje was leeg, afgezien van Jacks hutje en een canvastentje dat scheef tegen de muur ertegenover hing. Het had afgelopen nacht geregend; in de plooien van het tentje blonk water. Maar de stapel brandhout onder het canvas was nog droog, stelde Jack tevreden vast.

Hij trok een hoek van het tentje naar beneden. Het heldere, koude regenwater stroomde over zijn hoofd en deed zijn huid tintelen. Met zijn deken wreef hij zijn haar droog.

'Hoe gaat het met je voet, ma?'

'O, heel slecht... heel slecht...!' Ze stak haar hoofd door de

deuropening naar buiten, blies een ring van rook en knip-oogde naar hem. 'Maak je nou maar niet druk om m'n voet. Maak jij je eigen maar druk om Sharkwell, jongen. Maak jij je eigen maar druk om de proeve.'

Ze keek hem aan met haar donkere ogen. Haar wenkbrauwen, krachtig als die van een zigeunerconingin, waren gefronst. Meestal fonkelde er een duivelse pret in haar ogen, en leek ze alleen maar te wachten op het juiste moment om in lachen uit te barsten, maar nu stonden ze ernstig.

Ze klopte haar pijp leeg tegen de muur. 'Heb je je gewassen?'

'Ja, ma.'

'Tanden gepoetst?' Ze gaf hem het tandenstokje, dat aan één kant helemaal gerafeld was. Met de gerafelde kant porde Jack halfslachtig tegen zijn tanden. Zijn ma streek zijn haar glad over zijn voorhoofd.

'Geen les meer vanochtend. Je bent er klaar voor. Blijf scherp, laat je niet bang maken door Sharkwell en je zal het fantastisch doen.'

Jack trok een boos gezicht en zei, met de stok nog in zijn mond: 'Henéér Harkhell.'

Ze deed een stap achteruit, keek of zijn haar nu goed zat en knikte tevreden. Toen haalde ze een stuk zwart brood uit haar schort, beet er een hoekje van af en begon te kauwen.

'Ja,' zei ze nadat ze een poosje op het brood had staan kauwen. 'Meneer Sharkwell. Niet vergeten, Jack. Van nu af aan zal je naar meneer Sharkwell moeten luisteren.'

'Weet ik, ma.'

't Is een harde man, maar..'

'Maar wel eerlijk. Weet ik.'

'Scherp blijven, Jack. Scherp blijven en..'

'Hem niet boos maken. Weet ik.'

'En vergeet niet mijn naam te noemen als je hem spreekt... en blijf bij de leerjongens uit de buurt.'

Ze gaf hem het brood. Het was taai en zuur.

'Ze zijn alleen maar jaloers, mot je maar denken...!' Ze gaf

hem een klopje op zijn wang. 'Jij bent slimmer dan hun allemaal bij mekaar. Nou, het is bijna tijd. Heb je je spullen?'

'Ja, ma.'

'Veilig en klaar voor gebruik?'

'Ja, ma.'

'Laat es zien.'

Jack rolde de linkermouw van zijn hemd op. Aan de binnenkant was een geheim vakje genaaid, en in dat vakje zat een dun, strak opgerold worstje van stof.

'Mooi! Ze gaf hem nog een klopje op zijn wang.

Jack trok een boos gezicht. 'Moet dat nou, ma?'

'Tuurlijk wel. Ik ben immers je ma?' Ze lachte, en even was die fonkeling terug in haar ogen. 'Hup, weg jij. Je mag niet te laat wezen.'

Langzaam liep Jack over het binnenplaatsje. Nu al bonkte zijn hart tegen zijn ribben. Toen hij de klimop optilde dat de opening in de muur verborg, keek hij achterom.

Zijn ma stond hem in de deuropening na te kijken.

'Dan ben ik voor zonsondergang weer terug,' zei Jack.

'En anders?'

Dat vroeg ze elke dag voor ze hem liet gaan. Het antwoord kwam vanzelf bij hem op, als een ritueel.

'Moet ik goed oppassen.'

'Nooit vergeten, Jack,' zei ze. 'Blijf scherp. Doorsta de proeven en wees niet bang.'

Dat waren de laatste woorden die ze ooit tegen hem zou zeggen.

2

Jack wurmde zich een smal, donker steegje in, waar hij even naar links en naar rechts keek om te controleren of niemand hem had gezien. Hij vond het fijn om het binnenplaatsje voor zich alleen te hebben en hij kende genoeg mensen in Southwark die graag een deel van de beschikbare ruimte zouden gebruiken.

Tot nu toe had nooit iemand hem zien weggaan of terugkomen. Diep vanbinnen was Jack daar niet verbaasd over. Afgezien van dingen vinden was niet opvallen zijn grootste talent. Dat was een goede combinatie, zeker als je in Jacks vakgebied werkte.

Het probleem met Jacks vakgebied was dat het eigenlijk niet helemaal legaal was. Op zich was er niks mis met dingen vinden, maar soms waren de dingen die hij vond van anderen. Als hij dan werd betrap, zou hij worden verminkt of vermoord.

Vreemd genoeg was dat niet iets waar Jack zich vreselijk druk om maakte. Misschien omdat hij er zo goed in was om niet te worden betrap; of misschien omdat de wet minder zorgwekkend was dan meneer Sharkwell.

Als je in Southwark woonde en de wet overtrad, zou Sharkwell je vroeg of laat opmerken. Dat had Jack altijd geweten, dus was hij niet verrast toen hij werd opgeroepen voor de

proeve. Als Sharkwell merkte dat je de wet overtrad, sneed hij je niet de vingers af; hij hing je ook niet aan de hoogste boom, nee, hij zette je aan het werk.

Zo was het leven in de stad. Niemand werkte voor zichzelf – tenminste... niet lang. Clowns, timmerlieden, advocaten, moordenaars, apothekers, marionettenspelers, dieven; wat je ook deed, je moest je aansluiten bij een gezelschap, je plaats kennen en je aan de regels houden. Deed je dat niet, dan had je een probleem. Als je als dief onafhankelijk van Sharkwell te werk ging, had je een groot probleem. Dat was op zich niet zo erg, dacht Jack, maar je moest Sharkwell niet teleurstellen. Afgesneden vingers waren kattenpis vergeleken met wat je dan zou overkomen.

Eerlijk maar spijkerhard. Dat was Sharkwell.

Jack zocht zich door de steegjes een weg naar Tooley Street. De koude modder van de regen van gisteren perste zich bij elke stap tussen zijn tenen door. De diepste plassen vermeid hij, en hij voegde zich tussen het verkeer van de vroege ochtend.

Op elke andere dag zou Jack meteen op jacht zijn gegaan. Zijn blik zou van de ene naar de andere kant zijn gevlogen, op zoek naar mogelijke doelwitten. Vanochtend was hij zo afgeleid dat hij de wagen met een grote berg kolen erop niet eens opmerkte, en ook de korte, dikke bakkersvrouw over het hoofd zag die het zo druk had met kletsen dat ze vergat haar dienblad in de gaten te houden. Gewoonlijk waren een broodje en een kool genoeg voor het ontbijt en het avondeten, maar vandaag had Jack geen trek.

De wind sijpelde vanaf de rivier naar binnen en fluisterde iets over rotte vis, vocht en riolen. Dat was de lucht van Southwark, en hij was Jack net zo vertrouwd als de stem van zijn ma.

Eén ding wist hij zeker: als hij faalde, zou hij die lucht al snel niet meer ruiken. Daar zorgde meneer Sharkwell wel voor.

Vlak voor de vierkante toren van de St. Olave ging Jack rechtsaf in de richting van de rivierkades. In deze straat was hij nog nooit geweest. Niemand kwam er ook, tenzij hij er een goede reden voor had. Het laantje kwam uit bij een groepje lage, somber uitziende schuurtjes die met planken aan elkaar waren verbonden, zodat er een muur was ontstaan. Erachter rees het enorme pakhuis van meneer Sharkwell op. Jack vermoedde dat daarachter zijn beruchte Geheime Kaai lag.

De deur zag er zwaar uit. De planken waren met vlekke-
rige, zwarte pek behandeld en met ijzeren nagels aan elkaar
vastgeklonken. Jack aarzelde. Toen hij eindelijk genoeg moed
had verzameld, klopte hij aan, maar het geluid van zijn knok-
kels op het hout klonk nogal zwak. Dus klopte hij nog een
keer, maar dan harder. Binnen was geen geluid te horen en
geen beweging te bespeuren.

Jack stond net moed te verzamelen om voor de derde keer
aan te kloppen, toen er een luik in de deur werd openge-
schoven.

‘Wat mot je?’

Eén afkeurend blauw oog staarde hem aan. Waar zijn met-
gezel ooit had gezeten, was alleen een roze oogkas vol lit-
tekens te zien.

‘Eh... Ik kom voor de proeve...!’

‘Harder praten! Ik kan je niet horen!’

‘Voor de proeve, meneer,’ zei Jack, een beetje luider.

‘O, dus ik ben een meneer? Weer een lammetje naar de
slachtbank! Ha, ha! En de naam is...?’

‘Jack!’

Er werden zware grendels weggeschoven. De deur ging open.
Jack deed een stap naar achteren.

Het gezicht dat hem spottend aanstaarde was schrikbarend
lelijk. Jack kon zijn ogen er niet van afhouden. Dat wilde hij
wel, maar het lukte hem niet.

Om te beginnen was er natuurlijk het ontbrekende oog.
Maar ook het puntje van de neus ontbrak. Dat was er hele-

maal afgesneden. En met de mond was ook iets naars gebeurd, want die was permanent vertrokken in een scheve grauw. Het kale hoofd was bedekt met littekens.

'Nou? Je bent toch gekomen voor meneer Sharkwell? Kom d'r dan in, verdrie!' De poortwachter hield de deur nog wat verder open. 'Of scheer je weg, mij kan het niks schelen. Nou, wat zal het wezen, jongen?'

Jack was door meneer Sharkwell zelf ontboden. Hij wist wat er zou gebeuren als hij niet kwam opdagen. Dat was voldoende om hem in beweging te brengen. Hij dook onder de arm van de man door en zag dat hij in een lange, donkere gang stond.

De poortwachter kloste voor hem uit en Jack liep achter hem aan. Ze kwamen langs een paar dichte deuren. Naast de gebruikelijke mufte lucht van de rivier ving Jack de geur op van specerijen, tabaksrook en vet eten. Achter een van de deuren hoorde hij het onmiskenbare gerinkel van een smid die op zijn aambeeld sloeg.

'Hier wachten,' zei de poortwachter voordat hij door de gewelfde doorgang aan het eind van de gang liep. Jack tuurde hem na en zag een enorme ruimte boordevol vaten en kisten. Aan het plafond hing een ingewikkeld systeem van touwen en katrollen. Daarboven waren mannen aan het werk. Ze riepen naar elkaar terwijl ze iets verplaatsten wat in de lucht hing, zo te zien een grote koe.

De koe loeide.

'Hallo daar! Jack, toch?'

Er verscheen een nieuwe man in de doorgang. Hij was gekleed als een heer, met een stijve witte plooi kraag, een pofbroek en een rijk geborduurde wambuis. Zijn laarzen waren van Spaans leer en glommen van de olie. Elk steekje, elk naadje was perfect.

'Ja, m'neer,' zei Jack.

'Annes spruit, hè?' De man mocht er nog zo chic uitzien, hij klonk als een Southwarker. 'Nou en of, want je hebt haar kijkers, *sans kwestiejon.*'

‘Ja, m’neer!’

De man keek hem over zijn plooi kraag heen stralend aan. ‘Wel, wel, wel. Annes zoon,’ zei hij. ‘Sharkwell houdt jou al een poosie in de smiezen. Linker dan de ballen in de soep, dat ben jij. Echt een aardje naar je ma’tje; de appel valt niet ver van de boom, of wel soms?’

‘Eh...!’

‘Mooi. Ik ben nou even je bollebof. Es kijken of je een linkmiechel of een lulletje rozenwater bent, hm?’

Jack was onder de indruk. ‘Lulletje rozenwater’ was ouderwets Bargoens – zelfs zijn moeder zei tegenwoordig weleens ‘lulletje rozenwater’ – maar die andere woorden had hij nog nooit gehoord. Hij had geen idee waar de man het over had.

‘Bene! Bene! De naam is trouwens meneer Smiles!’

‘Aangenaam,’ zei Jack. ‘Dus... ik moet met meneer Sharkwell gaan praten?’

‘Ho, ho, ho!’ Meneer Smiles sloeg vol pret op zijn bovenbeen. ‘Geitenbreier die je bent. Een gerimpelde straatmadelief heb nog meer kans om met Hare Em-Jee een vorkje mee te prikken dan jij heb om met meneer S. te konkelfoezen! Eerst es kijken of je goed uit de verf komt.’

Dat vatte Jack maar op als een ‘nee’.

Meneer Smiles draaide zich bruusk om en liep met grote passen het pakhuis in, terwijl hij een opgewekt deuntje float. Jack liep achter hem aan. Hij vroeg zich af wat er nu ging gebeuren. Meneer Smiles was een beetje te opgewekt. Hij vertrouwde hem niet helemaal.

Ze liepen om een woud van hoog opgestapelde kisten heen. De koe loeide droevig terwijl ze in de lucht boven hen heen en weer zwaaide. Jack deed zijn best om niet te verbaasd te kijken.

‘Antree,’ zei meneer Smiles. Hij wenkte Jack door een deur naar binnen.

Jack liep een met kinderkopjes geplaveide binnenplaats op, omringd door muren van vochtige bakstenen. Links van

hem zat hoog in de muur een raam. Ertegenover, helemaal boven aan de muur rechts, hing een koperen belletje.

Meneer Smiles deed de deur achter hen op slot. Dat kostte hem flink wat tijd en er kwam veel gerammel bij kijken. Wat hij precies deed hield hij zorgvuldig verborgen. Toen hij klaar was draaide hij zich bruusk om en zag dat Jack naar hem stond te kijken.

‘Je bent wel op je hoede, hè?’ Hij grijnsde. ‘Groot gelijk heb je. Dit is het Proevenhok, kerel! Drie proeven zijn d'r, en nog een vierde als je d'r goed doorheen komt. Eerst hengelen, dan wat muurwerk en ten derde de Zwarte Kunst. Je hebt goed gepraktiseerd, hoop ik?’

‘Ja, m'neer!’ Jack begon door te krijgen hoe je met meneer Smiles een gesprek moest voeren.

‘Aan de slag dan maar! Aan de slag! Het klokje tikt!’

‘Hè? Nu?’ vroeg Jack.

Meneer Smiles schudde verwonderd zijn hoofd. ‘Waar zie je me voor aan? Een windbuil? Zie je je gereedschap? Zie je het *finestra*? Aan de slag dan!’

Tegen de muur onder het raam stond de haakstok. Het was precies wat het woord al zei: een stok met een haak aan het uiteinde. Jack liep ernaartoe om hem te pakken. Hij dwong zichzelf om diep adem te halen.

‘Ik wil dat je dat hemd pikt, kerel. Zie je 'm? Geen gepiep!’

Jack knikte. Door de vervormde ruit was net een wit hemd zichtbaar. De haakstok was precies lang genoeg om erbij te kunnen. Met zijn linkerhand hield hij hem aan de onderkant vast en met de rechter leidde hij de klauw naar de rand van het raamkozijn. Bij de minste beweging zwaaide de haak al vervaarlijk heen en weer.

Het was puur geluk, maar al bij de eerste poging wist Jack de haak op de goede plek te krijgen. Hij trok er zachtjes aan. Geruisloos zwaaide het raam open.

‘Jottem! Mooi geprikt,’ mompelde meneer Smiles.

Nu kwam het lastigste. Langs de haakstok liep een koord, dat aan de ene kant aan een trekker en aan de andere kant

aan de haak vastzat. Jack moest het hemd bij het boord vastklemmen en het dan door het raam naar buiten tillen.

Stilletjes bedankte hij zijn moeder voor alle keren dat ze hem had gedwongen te oefenen.

‘En geen scheuren,’ zei meneer Smiles, ‘want dan zak je als een baksteen.’

Voorzichtig bewoog Jack de klauw naar voren. De eerste en tweede keer dat hij de kraag probeerde te pakken, miste hij.

‘De vrouwe des huizes keert terug,’ zei meneer Smiles. ‘Je hoort haar al de trap op trippelen! Snel, kerel! Snel! Beetje tempo!’

Deze keer kreeg Jack de punt van de klauw wel tegen het boord. Hij kneep in de trekker en de klauw klemde zich stevig om de stof. Heel voorzichtig tilde hij de haakstok een beetje op. Het hemd kwam los. Verder was het gemakkelijk: hij liep achteruit, zodat het hemd door het open raam naar buiten kwam, en liet het op de grond zakken. Meneer Smiles bestudeerde de kraag. Er zaten geen scheuren in.

‘Ha! Je bent er echt één van Anne, *bjen-zuur*! Die was ook altijd al een heel handige hengelaar.’ Meneer Smiles liet het hemd op de grond vallen en wees naar de tegenoverliggende muur.

‘Jacks proeve: deel twee! Zie je dat klokkie?’

Jack keek naar de bel en knikte.

‘Luid ’m maar!’

Jack liep op de muur af. Onderaan zaten een paar gaatjes en barsten die prima geschikt leken om een hand of voet in te zetten. Verder naar boven werd het lastiger.

Hij greep zich met beide handen vast. De vochtige stenen voelden glibberig aan.

‘Heel beheerst. Mooi!’ Meneer Smiles lachte Jack bemoedigend toe.

Jack spande zijn spieren en hees zichzelf omhoog naar de volgende greep. Soepel als een spin klom hij naar boven.

Nu werd het moeilijker. De volgende greep was een bemoste barst waar alleen zijn vingertoppen in zouden passen.

Bovendien was hij iets verder weg dan Jack vanaf de grond had ingeschat. Iets erboven hing de bel, tergend buiten zijn bereik.

Jacks armen begonnen te trillen.

Hij zette zich af en reikte met zijn rechterhand naar de barst. Hij ramde zijn vingers erin en drukte zijn lichaam tegen de muur. Met zijn voet zocht hij verwoed naar steun.

Hij kon geen plek vinden om hem neer te zetten.

Jack wist dat hij elk moment kon vallen. Het mos was glibberig. De mortel verbrokkelde. Hij zette zijn nagels erin en spande al zijn spieren om bij de bel te komen. Iets hoger nog maar...

Zijn voet gleed weg en hij kon zijn eigen gewicht niet meer dragen. Hij viel.

Met een klap kwam hij op de kinderkopjes terecht. Daarbij verdraaide hij zijn elleboog. Het deed pijn, maar hij merkte het nauwelijks. Met misselijkmakende zekerheid wist hij dat hij had gefaald.

‘Een zwarte dag voor jou,’ zei meneer Smiles terwijl hij Jack overeind hees. ‘Vrouwe Fortuna lacht je niet toe vandaag.’

Jack liet zijn hoofd hangen. Hij zag het gezicht van zijn ma al voor zich.

‘Hm..!’ Meneer Smiles bukte om een stukje mortel op te rapen dat samen met Jack op de grond was gevallen. Hij woog het op zijn hand. ‘Je ziet er kranig uit, kerel. En je bent Annes biggetje..!’

Hij boog naar achteren en wierp het stukje mortel met feilloze precisie naar de bel. Die rinkelde.

‘Laten we het erover eens zijn dat je hem hebt geluid, hè?’ Smiles schonk Jack een sluwe grijns. ‘Maar dit is je laatste kans. Als je ’t nog een keer vernachelt, lig je eruit voor je “stik” kan zeggen.’

Jack kon zijn oren niet geloven. ‘Dank u w..!’

‘Geen punt. Deel drie, en dat is Zwarte Kunst. Heb je je slothaakjes en lopers bij je?’

Jack stak zijn hand in zijn mouw en haalde het in stof gewikkelde pakketje tevoorschijn.

Meneer Smiles knikte goedkeurend. 'Doe je best, knul,' zei hij grinnikend. 'En denk erom, deze is *bene* lastig!'

Jack knikte. Het beste was om maar gewoon aan de slag te gaan.

Het slot was een zware ijzeren kast die hoog in de deur zat. Hij tuurde in het sleutelgat. Zoals hij al had gevreesd kon hij daar niets uit afleiden. Er zou van alles in kunnen zitten: een tuimelaar, een loze kamer, of zelfs een valslot.

Hij rolde het doekje met zijn gereedschap uit op de grond. Al zijn slothaakjes zaten keurig op een rijtje achter stoffen lusjes. Zijn vingers dansten erboven terwijl hij een keuze probeerde te maken.

Uiteindelijk nam hij een Streler nummer 4, eigenlijk een beetje op de gok. Hij bevochtigde hem met zijn tong en stak hem voorzichtig in het slot. Hij sloot zijn ogen en er verscheen een grimlachje op zijn gezicht. Al zijn aandacht was op zijn vingers gericht.

Hij voelde het smalle puntje langs het metaal gaan. Hij maakte zijn hoofd leeg. Zijn zenuwen gleden weg toen hij zich in gedachten een beeld begon te vormen van het slot. Alles hing af van de vorm; nu moest hij nog een manier bedenken om het open te krijgen.

Er was altijd een manier te bedenken.

De Streler dwaalde rond in het slot, tastend naar geheimen. Bij alles wat Jack aanraakte werd het beeld duidelijker. Meneer Smiles had niet gelogen toen hij zei dat het een lastig slot was: er waren niet één, maar twee valse slagpennen. Jack had er een heleboel tijd aan kunnen verspillen.

Nauwelijks merkbaar bleef de Streler in de inkeping van de tuimelaar haken. Het beeld was compleet. Jack wist wat hij moest doen. Hij haalde de Streler eruit en pakte een simpel slothaakje. Meer had hij niet nodig. Hij stak het in het slot en duwde stevig, zoekend naar het kantelpunt. Het slot gaf een vertrouwde, bevredigende klik. Hij draaide het slothaakje om en duwde tegen de deur. Die zwaaide open.

'*Bravissimo*, kerel!' zei meneer Smiles.

Jack draaide zich om en knipperde met zijn ogen. Langzaam keerde hij met zijn gedachten terug naar de binnenplaats.

Meneer Smiles keek grijnzend op hem neer. '*Bene, bene, bene*, kerelmans! Zo kom je goed uit de verf. En nou mag je mensen gaan afschuiëren.'

'Afschuiëren?' vroeg Jack.

'Zakkenrollen, knul, zakkenrollen. Nu komt het plukken van de Roos.'

3

Theater The Rose lag in het hart van Southwark en was vanuit het centrum van Londen met een korte veerboottocht te bereiken. Het was een smoezelig theatertje met de reputatie dat er verdorven vermaak werd geboden. Vlakbij waren de hondenarena, de berenarena en de beruchte Paris Gardens, waar andere, nog wredere vormen van vermaak te koop waren.

Er werd weleens gezegd dat heel Londen in Southwark kwam spelen, en dat heel Southwark het op Londen gemunt had, en nergens was dat zo waar als in The Rose. Het was de ideale locatie voor Jacks laatste proeve.

Het was een zonnige, warme middag geworden en het theater was bomvol. Op de balkons zaten bezwete, stinkende edellieden die vijf pence hadden betaald om te mogen zitten. Daar had meneer Smiles ook plaatsgenomen, en hij bekeek de toeschouwers vol belangstelling. Onder hem op de parterre krioeelde het van de bezwete, stinkende toeschouwers die een penny hadden betaald om voor het toneel te mogen staan. Hoog boven iedereen uit op het muziekbalkon bevonden zich bezwete, geparfumeerde hovelingen. Die hoefden geen toegang te betalen. Ze financierden complete toneelstukken.

Pats-boem in het midden van die fabelachtige lieden zat een groepje dat direct de aandacht van meneer Smiles trok.

Je hoefde geen expert te zijn op het gebied van de nieuwste mode onder rijke stinkers (iets wat meneer Smiles wél was) om te zien dat ze daar niet thuishoorden. De stoelen aan weerszijden van hen waren leeg, alsof de hovelingen bang waren dat ze een enge ziekte zouden oplopen.

Ze droegen strenge zwarte gewaden en hoeden met een brede rand en trokken een zuur, afkeurend gezicht. Zo te zien waren het puriteinen, en dat was het eerste wat raar aan hen was: normaal gesproken gingen puriteinen alleen naar het theater om tegen iedereen tekeer te gaan. Puriteinen beschouwden theaters als broeinesten van zonde en misdaad. Eerlijk gezegd klopte dat ook wel een beetje.

Het tweede wat raar aan hen was, waren hun handen. De meesten hielden ze stijf op schoot, maar een enkeling had ze op de balustrade gelegd, en daardoor viel het goed te zien: hun rechterhand was donkerrood geverfd. Ter hoogte van de pols hield het opeens op, waardoor het leek of ze dameshandschoenen droegen.

Het derde wat raar was, was hun leider. Het was hun leider, geen twijfel mogelijk; dat kon je zien aan de manier waarop ze zich naar hem toe bogen om elk woord op te vangen dat hij sprak. Hij droeg een rode wambuis, een rode kniebroek, een rode hoed en een rode mantel. Ook zijn hand was rood, net als die van de anderen, alleen zag het er bij hem heel anders uit: ouder, en alsof het tot op het bot doorliep. Meneer Smiles dacht dat hij die vlek waarschijnlijk bij zijn geboorte had meegekregen.

Terwijl de man sprak, liet hij zijn blik over de overvolle parterre gaan.

Op het toneel werd naar een climax toe gewerkt. De koning stond op het punt zijn leger voor te gaan in de strijd. 'Bloed zal vloeien eer deze dag eindigt!' riep hij.

De boosaardige hertog Gonzago stond vlak achter hem. Hij liet een dolk uit zijn mouw glijden. Het publiek hapte geschrokken naar adem. Met een triomfantelijke grimas stak hij de koning in de rug en pakte de kroon van zijn hoofd.

‘Het bloed vloeit nu reeds! Ziet ge het? ’t Is van uzelf!’ brulde Gonzago.

Het publiek slaakte een zucht toen stroperig varkensbloed over het toneel sijpelde. Zelfs de puriteinen zaten nu te kijken, behalve de man in het rood, die zijn blik op het publiek gericht hield.

‘Straks ben jij aan de beurt, Gonzago’tje!’ kakelde een man op de parterre. De ordeverstoorder was een zeeman. Hij was ladderzat, hij had gouden ringen in zijn oren en zijn gezicht was rood van de drank.

Op het toneel klonk het gerinkel van staal, en iedereen richtte zijn aandacht weer op Gonzago, die de degens kruiste met de kroonprins.

Meneer Smiles rukte zijn blik los van het toneelspel. Hij was gekomen om te zien hoe het biggetje het zou doen, en dat zou echt het toneel niet op komen.

Langzaam schoof Jack tussen de mensen op de parterre door. Ergens op het balkon zat meneer Smiles te kijken. Jack wist dat het Smiles niet zou ontgaan als hij een fout maakte. En hij zou Jack ook niet te hulp schieten. Dit moest hij helemaal zelf opknappen.

Hij moest zich inspannen om rustig te blijven. Iets echt riskants had hij tot nog toe niet gedaan. Nog even en het was zover, maar op dit moment was alles nog *pico bello* in orde.

Hij blikte om zich heen. In gedachten hoorde hij de stem van zijn moeder: ‘Zakkenrollen, Jackie m’n jongen, draait niet alleen om vingervlugheid en een scherpe blik. Het belangrijkste is dat je niet wordt gesnapt.’

Nu het moment was aangebroken leek het opeens niet meer zo simpel. Vanaf de plek waar hij stond, kon Jack zijn konijntje vanuit zijn ooghoeken in de gaten houden. Nadat hij het grootste deel van het derde bedrijf het publiek had bestudeerd, had hij de dronken zeeman uitgekozen: niet dat hij er erg rijk uitzag – al wist je het nooit met zeelui – maar hij was alleen en ging helemaal op in wat zich op het toneel

afspeelde. Aan zijn riem hing een dikke beurs, en al die tijd dat Jack naar hem had staan kijken, had hij niet één keer gecontroleerd of die er nog was.

Jack bewoog zich langzaam in zijn richting, glipte als een jagende hermelijn van het ene gaatje naar het andere. Zoals gewoonlijk merkte niemand hem op.

Zonder zijn blik van de zeeman af te wenden stak hij zijn hand in het zakje van zijn mouw en haalde er een klein, gebogen mesje uit. Het blonk je tegemoet en was vlijmscherp, en in plaats van een handvat zaten er drie ringetjes aan die om je vingers pasten.

Hij stak de wijsvinger van zijn rechterhand door de ringetjes. Dat viel ook niemand op.

'Steek 'm overhoop! Steek 'm overhoop!' riep de brallende zeeman. 'Hak z'n kop d'raf!'

Jack wilde net in actie komen toen zijn aandacht werd getrokken door een man die vlak naast de zeeman stond.

Er was iets vreemds aan hem. De haartjes op Jacks armen gingen rechtoverreind staan. Hij keek nog eens goed.

De man had een bruin gezicht, wit haar en een nogal verdwaasde uitdrukking op zijn gezicht, alsof hij hier pas was beland vanuit een heel andere wereld. Zijn kleren waren versleten en vuil van het reizen, maar onder het stof van de weg was de stof van goede kwaliteit, en...

Toen Jack beter keek, vielen hem allerlei interessante details op. In de ring die de man om zijn vinger had, zat een grote, rode steen die eruitzag als een robijn, en de ring zelf was zo te zien van goud. Onder zijn reismantel droeg hij een zwaard. Het was goed verborgen, maar Jack zag het net onder de mantel vandaan piepen: een chic zilveren gevest met wijnrood leer eromheen gewikkeld en nog zo'n grote, rode edelsteen erin.

Hoe meer hij zag, hoe zekerder hij werd van zijn zaak. Die man was geen doorsneesukkel. Het was een rijke man, een buitenlander – hij hoorde helemaal niet op de parterre; als hij hiervandaan kwam, zou hij dat hebben geweten – en hij

had iets afwezig en sufs over zich. Alsof hij aan iets heel anders stond te denken en totaal geen aandacht voor zijn omgeving had.

De beurs van de man was van zacht bruin hertenleer. Met goud was er iets buitenlands op getekend. Jack werd er meteen door aangetrokken: een bereisde heer met een bereisde beurs.

Een interessante beurs.

Jack vertrouwde op zijn intuïtie. Hij had het nooit echt begrepen, maar op de een of andere manier wist hij altijd welk pasteitje het meeste vlees bevatte, welke appel het zoetst was en op welke plek je het best naar paling kon vissen. Hoe meer hij ernaar keek, hoe sterker hij ervan overtuigd raakte dat hier nergens een dikkere beurs te vinden was dan deze. Meneer Sharkwell zou tevreden zijn als hij hem na zijn eerste klus al een rijke buit kwam brengen. Zijn ma zou trots op hem zijn.

Jack likte zijn lippen af. Hij kon de rijkdom bijna proeven die daar om het middel van de buitenlander lonkte. De beurs was zo zwaar dat de riem er scheef van hing.

Hij wierp een blik op het toneel. Het duel was overgegaan in een hevige strijd. Enkele soldaten van Gonzago duwden net een kanon het toneel op. Jack kneep zijn ogen samen, wierp een snelle blik op de zeeman en keek toen weer naar het kanon.

Jack had weleens iets gehoord over dit deel van het toneelstuk. Naar het scheen had het gezelschap er een tovenaars voor ingehuurd. Jack had eerder theatermagie gezien, maar deze tovenaars scheen ontzettend goed te zijn – een leerling van doctor Dee, de magiër van de koningin zelf. Jack wist niet of hij dat wel geloofde, maar toch: dergelijke verhalen ontstonden niet uit het niets. Er werd beweerd dat de duivel in het vierde bedrijf een echte geest was, opgeroepen uit de zevende kring van de hel; en wat er nu kwam werd gedaan met echt Grieks vuur naar een recept dat rechtstreeks afkomstig was van de Titaan Prometheus. Nou ja, misschien

wel, misschien niet, maar die geruchten deden de ronde, en iedereen in het theater bestudeerde achterdochtig het kanon terwijl de soldaten ermee prutsten.

Jack deed voorzichtig nog een paar slinkse stappen in de richting van de buitenlander, terwijl zijn blik heen en weer schoot tussen de beurs en wat er op het toneel gebeurde.

Een van de soldaten had een smeulende traag brandende lont in zijn handen. Die hield hij op armlengte afstand boven het zundgat van het kanon, terwijl hij met zijn andere hand zijn gezicht afschermd. Hij gaf het publiek een dikke knip-oog – inmiddels was iedereen toch al gefascineerd – en drukte de lont tegen het zundgat. Een oorverdovend gekrijs vulde de zaal, en er spoot een krachtige stroom helblauwe en felrode vonken uit de vuurmond over het publiek heen.

De mensen keken hun ogen uit. Op het vijfpencebalkon gilte iemand.

Jack kwam in actie. Hij deed een stap naar voren en legde zijn linkerhand onder de beurs, heel zachtjes maar, om de druk van het koord te halen. Het mesje sneed geluidloos door de koordjes. Twee snelle halen en de beurs zakte op zijn hand. Hij voelde zwaar aan.

Jack ging er stilletjes vandoor. Pas toen hij eindelijk zes zenuwslappende, eindeloze passen bij de buitenlander vandaan was, mocht hij van zichzelf omkijken. Er spoot nog steeds Grieks vuur uit het kanon; de buitenlander had zijn blik er geen seconde van afgewend.

Er kietelde iets op de rug van Jacks hand. Hij keek naar beneden: het was een vlieg. Die stak zijn tong uit, proefde aan Jacks huid en vloog weg.

Jack voelde zijn hoofdhuid prikken, en zijn blik werd getrokken door een plotselinge beweging boven het toneel. Op het muziekbalkon was een helemaal in het rood geklede man overeind gekomen.

Hij werd omringd door een groepje mannen in zwarte mantels, net kraaien of roeken. Een van hen wees naar Jack. Zijn hand was met verf beschilderd.

De man in het rood staaide Jack recht aan. Hun blikken kruisten elkaar. De man in het rood glimlachte.

Jack balde zijn vuisten. Hij slaakte een kreetje van pijn toen het mesje aan zijn vinger tot bloedens toe in zijn handpalm sneed. De pijn bracht hem opeens bij zijn positieven.

Hij boog zijn hoofd en ging ervandoor.

Jack was goed in een mensenmassa. Hij kon altijd wel een gaatje vinden en er gebruik van maken. In een overvolle parterre zou hij waarschijnlijk iedereen voor kunnen blijven, en door laag te blijven en op de juiste plekken een omweggetje te maken kon hij ook ongezien het theater uitglippen.

Wat dat tweede betrof had Jack ongelijk. Vanaf het muziekbalkon werd hij met samengeknepen ogen in de gaten gehouden terwijl hij tussen de mensen door laveerde. De ogen werden een beetje opengesperd toen Jack een bloederige handafdruk achterliet op de witte deurpost van de uitgang.

Toen het toneelstuk afgelopen was, slenterde de man in het rood naar de parterre. Bij de deurpost bleef hij staan, waarna hij een zakdoek tevoorschijn haalde en er wat bloed mee opdepte. Er verspreidde zich een rode vlek op het witte linnen.

De man in het rood bracht de zakdoek naar zijn lippen. Het puntje van zijn tong kwam naar buiten en proefde de vlek.

Hij glimlachte.